

УЛС ТӨР

Д.СОСОРБАРАМ: КОМУНИСТУУД ТӨРИЙН ТОЛГОЙД ГАРАХААРАА Л ХҮНД ЯЛ ТУЛГАЖ, АЖЛАА БҮТЭЭДЭГ АРАНШИНТАЙ

II нүүрт

ХЭН НЬ ХЭН БЭ

НАЙРААТАЙ, НАМЫНХАА “ЭРХИЙН ТЭНЭГ”

V нүүрт

Дугаарын **60** мөр

Дөрвөн тэрбумын хүчирхийлэл

О.УЯНГА

ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛЬД ХЭН ЯЛАХ ВЭ

Н.ПУНЦАГБОЛД

Нэг жолоочийг цагдаа зогсоогоод шалгаж л дээ. Гэтэл шаардсан бүхий л зүйл нь байж. Харин замын цагдаа “Бүх жолоочоос түрүүлж шаардсан зүйл бүрдүүлсэн байна” гээд торгочихож. Нэг иймэрхүү наргна саяхан фэйсбүүкээр баахан “давхив”. Замын цагдаагийн газар, Авто тээврийн үндэсний төвтэй хамтран улсын хэмжээнд явуулж буй автомашинууд стандартын шаардлага хангаж байгаа эсэхийг өнгөрөгч наймдугаар сарын 29-ний өдрөөс шалгаж эхэлсэн дээ. Стандартын шаардлага гэдэг нь бас их ёжтой. Автомашинь онго үзэмж, бүрэн бүтэн байдал, салхины шил цуурсан, машины улсын дугаар бүдгэрсэн, гэрэл дохно, цацруулагч байгаа эсэхийг шалгана гэж байгаа.

Үргэлжлэл нь II нүүрт

УИХ-ын ээлжит сонгууль өнгөрсөн зургадугаар сард болж, МАН үнэмлэхүй ялалт байгуулсан билээ. УИХ-ын сонгуультай аймаг, нийслэлийнх ч хамт болж, мөн Ардын нам ялсан. Завхан аймагт АН ялсныг эс тооцвол. Тэгвэл ирэх аравдугаар сард орон нутгийн сонгууль болно. Сум, дүүргийн сонгууль гэсэн үг. Одооноос улс төрийн хүчнүүд бэлтгэлээ базааж, өөр өөрсдийн “сум”-аа тавьж эхэллээ. Харин УИХ-ын сонгуульд үнэмлэхүй ялалт байгуулж чадсан МАН энэ удаад яах бол. Ялж дангаараа шат шатанд төр барих уу. Ялагдсан АН-д иргэд итгэл хүлээлгэж, МАН-д хяналт тавих даалгавар өгөх үү, эсвэл... Орон нутгийн сонгуульд хэний “морь” түрүүлэх бол гэж хүн бүр биенээсээ асууж байна. Харин таах арга алга, ард түмэн хэнийг сонгохыг.

МАН нэрээ барж дууслаа

Яг үнэндээ муулах гэж муу хэлж байгаа юм биш шүү. Иргэд 2016 оны сонгуулийн үеэр улс орныг МАН л аварч чадах нь,

манйгаа өөд нь татна гэж бодож сонголтоо хийх шиг болсон. Гэвч эрх баригчид Засгийн газраа байгуулж, сайд нараа томилж эхлэхэд л олон хүн молигдуулснаа ойлгож, толгойгоо шаяж эхэлсэн байх. Юун мэргэжлийн Засгийн газар,

ёстой хол зөрөх нь тэр. Дараа нь яав. Мөрийн хөтөлбөртөө тусгасан бүхнийхээ эсрэг баахан дүрэм, журам, хууль гаргана гэж дөвчигнөсөн. Өнөөдөр гэхэд л хүүхдийн мөнгийг хасна гээд л байж байна. 60 хувийнх нь мөнгийг өгөөд, үлдсэн 40 хувийг

нь дараа хүүтэй өгнө ч гэх шиг. Энэ мэтээр “үлгэр хүүрнэж” байхад 7, 8, 9 дүгээр сарын мөнгө нь хаана ч байгаа юм, орсонгүй. Сая ээлжит бус чуулган зарлаж, эрх баригчид нэлээд хэд хоног шөнө оройгүй л хуралдав.

Үргэлжлэл нь III нүүрт

“ШИНЭ ТӨГӨЛ” ЦЭЦЭРЛЭГТ ТАВТАЙ МОРИЛ

Олон Улсын стандартад нийцсэн “Шинэ төгөл” цэцэрлэг “Маршал таун” хотхонд нээгдэж, 2016-2017 оны хичээлийн шинэ жилийн элсэлтээ авч эхэллээ. “Шинэ төгөл” цэцэрлэг нь нийслэлийн хамгийн цэвэр агаартай бүсэд өөрийн зориулалтын, бие даасан байрандаа танай хүүхдийг эрүүл, аюулгүй орчинд сургахын зэрэгцээ зөв монгол иргэн болж төлөвшихөд бэлтгэнэ.

АНГИ БҮРИЙГ КАМЕРЖУУЛСАН ТУЛ ТА ХҮҮХДЭЭ АЖИЛ БОЛОН ГЭРЭЭСЭЭ ХЯНАХ БОЛОМЖТОЙ.

Нэг ангид хоёр багштай ба анги дүүргэлт 15-20 хүүхэдтэй. Манай цэцэрлэг нь пластик ширээ, сандал, тавилга, тоглоомоос татгалзаж хүүхдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, байгалийн гаралтай цэцэрлэгийн стандартыг бүрэн хангасан модон ширээ, сандал, тавилгатайгаас гадна АНУ болон Европын сэтгэхүй хөгжүүлэх, сэдэвт, тоо тооллын, бие бялдар хөгжүүлэх тоглоом мөн Японы сургалтын хэрэглэгдэхүүнтэй. Сургалтын хөтөлбөрийн хувьд сургуулийн өмнөх боловсролын ЦӨМ хөтөлбөрийг The Academy of English - ийн JOLLY KIDS 4-5 настай хүүхдэд зориулсан Англи хэлний сургалттай хослуулан хэрэгжүүлж байгаагаараа онцлог юм.

Сургалтаараа хүүхдийг амьдрах ухаан, хэл яриа, тоо тоолол, ёс заншил, урлаг соёл, байгаль болон хүрээлэн буй орчныг танин мэдэхэд сургахаас гадна хүүхдийн биеэ даах, аливаа асуудлыг өөрөө шийдэх, нийгэмших, баг хамт олноор ажиллах, бүтээлч чадварыг хөгжүүлнэ.

Түүнчлэн манай чадварлаг тогооч нарын бэлтгэсэн хоол нь зөвхөн хүүхдэд зориулсан байдаг төдийгүй байгалийн органик гаралтай, амин дэм, витаминээр баялаг, өөх тос багатай, шарж хуураагүй байдгаараа давуу талтай юм. Үүнээс гадна манай гал тогоо нь өндөр зэрэглэлийн Европын техник төхөөрөмжтэй тул хүүхдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй юм.

ТАНЫ БЯЦХАН ҮРС ЗӨВ МОНГОЛ ХҮН БОЛНО
Холбоо барих утас: 99094864

Ц.ӨНӨРБАЯН: Өөрийн сургалтын эрдмээ 45 жил шавь нартаа түгээж явна

Манай булангийн маань нэр “Чухал хүн”. Тиймээс таны өсч төрсөн нутаг, ээж аав, бага насны он жилүүдийн талаар ярилцлагаа эхлээ?

Монголын баруун хязгаар Увс аймгийн Хяргас сумын уугуул. Миний эцэг, эх Хяргас сумын нутагт төрж өссөн Баяд удмын жирийн малчин ард байсан. Насаараа мал маллаж, 11 хүүхэд төрүүлж өсгөсний хамгийн ахмад нь би.

Үргэлжлэл нь VI-VII нүүрт

МОНГОЛЫН МЭДЭЭ

Манай сонины IV улирлын захиалга үргэлжилж байна

Улиралд **64** дугаар

ЗАХИАЛГЫН ҮНЭ 18000

Монгол шуудан: 70078977
УБ шуудан: 70127027
Скай пост: 70121294
Түгээмэл шуудан: 70115025

ХААН Банк				Худалгаа хөгжлийн банк				
	Авах	Зарах		Авах	Зарах		Авах	Зарах
АМ.ДОЛЛАР	2237.00	2250.00	ФУНТ	2909.00	2995.00	АМ.ДОЛЛАР	2237.00	2250.00
ЕВРО	2478.00	2556.00	РУБЛЬ	33.10	35.80	ЕВРО	2484.00	2560.00
ИЕН	21.51	22.03	ЮАНЬ	334.90	337.50	ИЕН	21.47	22.20
						ФУНТ	2921.00	3009.00
						РУБЛЬ	33.28	36.28
						ЮАНЬ	334.50	338.40

ҮЗЭЛ БОДОЛ

ӨНӨӨДРИЙН ТОП ИШЛЭЛ

ᠨᠢᠶ᠋ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨ

Монголын НҮДЭГЭР ӨНӨӨДРИЙН ТОП ИШЛЭЛ
Х.Байтулга

Гэрэл зурагийг Г.АРТУУЖИН

ҮЗЭД БОДОЛ

ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛЬД ХЭН ЯЛАХ ВЭ

Гэрэл зурагийг Г.АРТУУЖИН

Үргэлжлэл. Түрүүч нь I нүүрт

Тэгэхдээ юу амжуулав. Төсвийн тодотгол гэгчээ батлах шиг боллоо. Уг нь төсвөө хэмнэнэ, бүсээ чангална, дарга нараасаа хэмнэлтээ эхэлнэ гээд л байсан. Сардаа 20, 30 саяын цалинтай нөхдүүдийн халаас руу өнгийхөөр болсон ч чадсангүй.

Баячуудын татварыг нэмж, хадгаламжийн хүүнээс татвар авна ч гэж ярьсан, бас л зориглосонгүй. Баян, эрх мэдэлтэй хүмүүс рүүгээ халдаж чадахгүй салганаж байгаад сүүлдээ дундаж руугаа, бүр ядуус руу дайрсан. Төрийн албан хаагчдын 36 сар хүртэлх тэтгэмжийг танана гэж баахан айлгаж байгаад, сүүлдээ өөрсдөө айгаад болив. Аргагүй шүү дээ, эмч, багш нар ажил

Тийм болохоор хамгийн хүчтэй өрсөлдөгч болох АН-ын рейтинг нөгөө талдаа өсч таарна биз дээ. Гэвч өнөөдөр АН-ынхан ҮЗХ-ны хурлаа хийж чадаагүй байгаа. Баахан шинэчлэл ярьсан хүмүүс л, сонгуулийн ялагдлын буруугаа тохох хүн хайгаад л. Намын даргаа ч сонгож чадаагүй байгаа шүү дээ. Нийслэлийн намын асуудал ч бас эвгүй л байгаа. Нийслэлийн сонгуульд ялагдсан хариуцлагаа хүлээж Э.Баг-Үүл дарга ажлаа өгнө гэж байсан. Харин гишүүд нь түүнийг орон нутгийн сонгуульд намаа ахлаж орохыг гуйсан гэх. Гэтэл бас л өнөөх алдарт хэрэгтэй холбогдуулчихлаа. Дээрээс нь АН-ын нэр дэвшигчдийг зарим суманд бүр бөөнөөр нь хасаад хаячихсан тохиолдол ч гарсан. Одоо угаасаа УИХ, нийслэл, аймагт МАН эз дийлж юу эсийг хийнэ. АН-ын зүгээс шүүхэд хандана, энэ тэр гэж гоншигноод ч тус болохгүй. МАН-ын рейтинг буурч, иргэдийн итгэл алдарч байгаа ч тэд өрсөлдөгчдөө сонгуульд оролцуулахгүй байгаад ч хамаагүй ялах гэж улайрч таарна. Тийм болохоор АН орон нутгийн сонгуулийн өмнө хурал хуйгаа хийгээд, дарга нараа солиод, шинэ эрч хүчтэйгээр дайралт хийх байх. Үгүй бол дээр дооргүй дөрвөн жил лааз өшиглөх нь тодорхой.

Гуравдагч хүчингүй орон нутгийн сонгууль

Өнгөрсөн зургадугаар сард болсон сонгуулиар нэг хэсэг хүчтэй гарч ирмээр шинжтэй байсан гуравдагч хүчин ор мөргүй арчууллаа. МАХН ч гэсэн арчуулаад л дууссан. Бие даагчдыг 2012 онд хэд хэдээр нь сонгож байсан иргэд 2016 онд итгэл үзүүлсэнгүй. Угаасаа бие даагчид нь өнгөрсөн дөрвөн жил товчлуураа үнэлэхээс өөр юм хийгээгүй болохоор тэр биз. Зөвхөн УИХ-ын сонгууль гэлтгүй аймаг, нийслэлд ч

гуравдагч хүчин болоод бие даагчид үсгүй арчуулсан шүү дээ. Тийм болохоор орон нутгийн сонгуульд ч гэсэн тэдэнд найдлага байхгүй. Яах вэ, МАХН нэр дэвшигчдээ илгээх л байх. МАН-ын нэр хүнд унасан, АН ороо бусгаа байгаа энэ үед жаахан найдлага байхыг үгүйсгэх аргагүй. МАХН-ынхан ч ингэж л найдаж байгаа байх. Даанч тэдэнд сум, дүүрэгт очих боловсон хүчин байхгүй. Бие даагчдад бол боломж байхгүй. Дээр өгүүлсэн. Өчигдөр гэхэд л Баянзүрх дүүрэгт бие даан нэр дэвшсэн 30 гаруй хүнийг сонгуульд өрсөлдөх эрхгүй болгосон талаар гомдоллоод л байна билээ. Энэ мэтээр хавчлага ч бас явж байна. Ер нь орон нутгийн сонгуулийн өмнө ийм л нэг бүрхэг байдал үүсчихлээ. Гэхдээ 60 чавганц уралдвал нэг нь түрүүдгийн үлгэрээр хэдэн хүн сонгогдох нь л сонгогдоно. Тэр нь хэн бэ гэдгийг бид таашгүй.

...Ер нь орон нутгийн сонгуулийн өмнө ийм л нэг бүрхэг байдал үүсчихлээ. Гэхдээ 60 чавганц уралдвал нэг нь түрүүдгийн үлгэрээр хэдэн хүн сонгогдох нь л сонгогдоно. Тэр нь хэн бэ гэдгийг бид таашгүй...

хаячихвал энэ улс чинь баларна биз дээ. Ингээд л эцсийн дүндээ машинтай иргэдийн халаасыг сэгсэрч, дөрвөн тэрбумыг босгохоор болоод л дууслаа. Өөр юу ч шийдэж чадсангүй, энэ засаг. Юу ч хийгээгүй гэхэд бас хэцүү л дээ. Ядаж өрөө тасалгаага сайхан болгосон. Бас ч гэж хэдэн хуулийн төслийн нэрийг өөрчилж, Гэр бүлийн хүчирхийллийн хуулийг үгүй хийсэн юм байна. Ингэж ажиглаж байгаа МАН-ыг одоо сонгох уу. Ард түмнээ сайхан амьдруулна, бүх зүйлийг өөд нь татна гээд байсан эрх баригчид одоо болохоор “бүсээ чангал”, “Ард түмэн хэтэрхий тансаг байна”, “Иргэд тансаглалд автчихаж” гэх маягийн юм яриад байж байна. Өнөөдөр ярьсан зүйлээ маргааш нь үгүйсгээд л хоёр сарыг үдэв. Ерөнхийдөө МАН нэрээ барж дуусч байгаа. Ийм байхад МАН ялна гэж хэлэхэд хэцүүхэн л байна.

АН-д боломж байгаа, гэвч...

АН-д ялах боломж байгаа гэж харах хүн олон байна. МАН төрд гараад, ард түмэнд таалагдсан бил үү, үгүй. Уг нь ард түмэнд таалагдах гэж гаргасан шийдвэрүүдээсээ ухарсан. Гэхдээ л эргэж буцсан, салж нийлдэг эхнэр нөхөр шиг үйлдлүүд нь тэднийг орон нутгийн сонгуулийн өмнө рейтингээ алдахад хүргэсэн.

ХААН БАНК

СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТЫН УРИЛГА

Сонгон шалгаруулалт зарласан огноо: 2016.09.14

ДОХИОЛОЛ ХАМГААЛАЛТЫН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЖ, СИСТЕМИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХАНГАН ХАМТРАН АЖИЛЛАХ КОМПАНИЙГ СОНГОН ШАЛГАРУУЛАХ

ХААН Банкны орон нутгийн салбар нэгжид ашиглагдах дохиоллын тоног төхөөрөмж бэлтгэн нийлүүлж, суурилуулах, дохиоллын системийн үйл ажиллагааг 24 цагийн турш хянаж мэдээ дамжуулах гэрээт компанийг сонгон шалгаруулах тул энэ чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг туршлагатай байгууллага, аж ахуйн нэгжийг сонгон шалгаруулалтад оролцохыг урьж байна.

Сонгон шалгаруулалтад оролцох хүсэлтэй байгууллагууд ХААН Банкны 50000045060000035 тоот дансанд 50,000 төгрөгийг эргэн төлөгдөхгүй нөхцөлтэй тушааж, баримтыг оролцох хүсэлтийн албан бичгийн хамт Төв ХААН Банкны ресепшинд өгч, сонгон шалгаруулалтын өгөгдлийг авна уу.

Материалыг 2016 оны 09 дугаар сарын 28-ны өдрийн 12:00 цаг хүртэл Төв ХААН Банкны ресепшин хүлээн авах ба зөвхөн шалгарсан компани, аж ахуйн нэгжид бичгээр хариу мэдэгдэнэ.

Хаяг: Сүхбаатар дүүрэг, 4-р хороо, Сөүлийн гудамж-25, ш/х-192 Улаанбаатар 14250

Сонгон шалгаруулалттай холбоотой мэдээллийг procurement2016@khanbank.com хаягт хандаж авна уу.

Харилцагчийн мэдээллийн төв 1800-1917 | www.khanbank.com | khanbank.com/facebook | khanbank.com/twitter

ДЭЛХИЙ

НҮБ-ын 71
дэх ерөнхий
ассамблейн
хуралдаан эхлэв

АНУ-ын Нью-Йорк хотод НҮБ-ын 71 дэх ерөнхий ассамблей хуралдаж эхэллээ. Энэ удаагийн хуралд дэлхийн 193 орны төлөөлөгчид оролцож байгаа бол хурлын даргаар саяхан энэ хариуцагатай ажлыг хүлээн авсан Фижи арлын дипломатч асан Петер Томпсон ажиллаж байна. Нэгдсэн ассамблейн чуулга уулзалтыг нээж НҮБ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Бан Ги Мун үг хэлжээ. Тэрбээр дэлхийн олон орны удирдагчдад хандан шударга бус байдалтай хэзээ ч эвлэрэхгүй байхыг уриалаад байгалийн болон бусад аюул заналхийлэлд өртсөн орнуудад тусламжийн гараа сунгаж байх хэрэгтэйг санууллаа. Чуулга уулзалтын хөтөлбөрийн дагуу энэ сарын 20-ны өдөр дэлхийн тэргүүлэх орны удирдагчид олон улсад тулгамдаад байгаа асуудлуудыг хөндөх юм байна. Энэ өдөр үг хэлэх АНУ-ын Ерөнхийлөгч Барак Обама Европ тивийг дараад байгаа цагаач, дүрвэгчдийн асуудлыг хөндөх төлөвтэй байна. Харин Их Британийн шинэхэн Ерөнхий сайд Тереза Мей Европын холбооны аюулгүй байдал, бүс нутгийн тогтвортой хөгжлийн талаар өөрийн үзэл бодлоо илэрхийлэх магадлал өндөр байгаа юм. Ерөнхий ассамблейн сайд нарын түвшний уулзалтаар Сирийн хямралыг энхийн арга замаар шийдвэрлэх асуудлыг ярилцахаар төлөвлөж байна. Энэ удаагийн чуулга уулзалтаар цаг үетэй холбоотой нэгэн чухал асуудлыг хэлэлцэх шаардлага гарсан гэдгийг уулзалтыг зохион байгуулагчид онцоллоо. Умард Солонгос улс саяхан цөмийн туршилт амжилттай хийж гүйцэтгэсэн нь олон улсын хүчтэй эсэргүүцэлтэй тулгараад байгаа. Зүүн Азийн бүс нутгийн аюулгүй байдалд заналхийлсэн Пхеньяны энэ алхмыг дэлхий нийтээрээ хэлэлцэж, зохих хариуг барих хэрэгтэй гэдэгт цөөнгүй улс орон санал нийлжээ. Энэ удаагийн Ерөнхий ассамблейд Умард Солонгосын талаас Гадаад хэргийн сайд Ри Бонг Хо оролцож байна.

Их Британи хуванцар мөнгөн дэвсгэртээ танилцуулла

Их Британи анхны хуванцар мөнгөн дэвсгэртээ танилцуулжээ. Английн банкны мэдэгдсэнээр, энэ мөнгөн дэвсгэртэйг цаасан мөнгөтэй харьцуулахад дуурайлган хийхэд хэцүү бөгөөд бат бөх ажээ. Таван фунт стерлингийн полимер мөнгөн дэвсгэртэйг өчигдрөөс гүйлгээнд оруулжээ. Үүнийг маш нимгэн бөгөөд уян хатан хуванцар материалаар хийсэн байна.

Үүний хувьд 6.6 ам.доллартай тэнцэх уг мөнгөн дэвсгэртэйг ар тал дээр Ерөнхий сайд асан Уинстон Черчиллийн хөрөг зургийг байрлуулжээ. Энэ мөнгөн дэвсгэртэйг хэмжээг өмнөх таван фунт стерлингийн цаасан мөнгөн дэвсгэртэй харьцуулахад 15 орчим хувь жижиг гэнэ. Тус улсын Төвбанк мэдэгдэхдээ “хуванцар мөнгөн дэвсгэрт нь нууцлал өндөртэй тул дуурайлган

хийхэд амаргүйгээс гадна бат бөх материалаар хийсэн учраас таван жил орчмын хугацаанд гүйлгээнд байх боломжтой” гэв. Өөрөөр хэлбэл, цаасан мөнгөнөөс 2.5 дахин удаан эдэлгээтэй гэсэн үг. Английн банк 10 фунт стерлингийн полимер мөнгөн дэвсгэртэйг 2017 оны дундуур, 20 фунтын мөнгөн дэвсгэртэйг 2020 он гэхэд гүйлгээнд гаргахаар төлөвлөж байгаа юм байна.

ХИЛЛАРИ
КЛИНТОН
СОНГУУЛИЙГ
ОРХИХ УУ

БДАВААХҮҮ

АНУ-ын төрийн тэргүүн Барак Обамагийн бүрэн эрхийн хугацаа ирэх оны нэгдүгээр сард дуусч, тэрбээр арваннэгдүгээр сард болох Ерөнхийлөгчийн сонгуульд ялалт байгуулсан эрхэмд үүрэгт албаа хүлээлгэн өгөх учиртай. Одоогоор АНУ-ын дараагийн Ерөнхийлөгчийг сонгох сонгуульд Ардчилсан намаас төрийн нарийн бичгийн дарга асан Хиллари Клинтон, Бүгд найрамдах намаас үл хөдлөх хөрөнгийн тэрбумтан Доналд Трамп нар нэр дэвшин өрсөлдөж байгаа юм. Хамгийн сүүлд явуулсан олныг хамарсан судалгааны дүнгээс харахад, Хиллари Клинтон олонхийн дэмжлэгийг хүлээгээд буй. Харин “Мексик АНУ-ын хилд битонон хана босгоно”, “Лалын шашинтнуудыг хил нэвтрүүлэхгүй”, “Хууль бус цагаачдыг нутаг буцаана” гэх зэргээр ширүүхэн мэдэгдлийг хийж, олны дургүйцлийг төрүүлсэн Доналд Трампын дэмжигчдийн хувьд өмнөхөөсөө унасан

үүзлэлттэй байгаа. Гэвч сүүлийн үед тус улсын нэртэй эмэгтэй улстөрч болох Хиллари Клинтоны эрүүл мэндийн байдал америкчуудын санааг зовоох болсон юм. Улмаар энэ сарын 11-нд болсон 2011 оны терроризмын гашуудлын үйл ажиллагааны үеэр тэрбээр уушигны хатгалгаа туссаыг эмч нь баталсан байдаг. Тэгвэл энэхүү явдлыг өрсөлдөгч нь өлгөн авч, “Клинтон эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас Нью Йорк мужийн Чаппак дахь гэртээ эмчилгээ хийлгэж буй бөгөөд тэрбээр энэ сарын 12, 13-ны өдөр Калифорнид

Үүний улмаас олон улсын зарим эх сурвалж Хиллари Ерөнхийлөгчийн сонгуулийг орхих эсэх талаарх таамгийг аль хэдийнэ дэвшүүлж эхлэв. Хэрэв Ардчилсан нам АНУ-ын Ерөнхийлөгчийн сонгуулиас нэр дэвшигчээ буцаан татвал, оронд нь хэнийг нэр дэвшүүлэх вэ. Энэ асуулт олны анхаарлыг хамгийн их татаж байна.

Эдүгээ 68 настай нэр дэвшигч Хиллари Клинтон эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас Нью Йорк мужийн Чаппак дахь гэртээ эмчилгээ хийлгэж буй бөгөөд тэрбээр энэ сарын 12, 13-ны өдөр Калифорнид

болох уулзалтуудаа цуцалсан. Энэ явдал эмэгтэй улстөрчийг сонгуулийн тулаанаас гарах таамгийг бүр лавшруулж орхив. АНУ-ын Үндсэн хуульд Ерөнхийлөгчийн сонгуульд нэр дэвшиж буй эрхэм ямар тохиолдолд нэрээ татаж болох талаар тодорхой зүйл тусгагдаагүй ч, тухайн намын дүрэмд тусгасан байдаг ажээ.

Ардчилсан намын дүрмийн хоёрдугаар зүйлийн долоод, “Ардчилсан намын Үндэсний зөвлөлдөх хорооны дарга нэр дэвшигчийн сул орон тоог нөхөх зорилгоор шуурхай хуралдааныг нээнэ” гэж заажээ. Бүгд найрамдах намын дүрэмд ч ийм заалт байдаг юм байна. Ардчилсан намын тусгай хуралдаанд хамгийн их дэмжлэг авсан эрхэм хоосон орон тоонд нэр дэвших учиртай юм байна. Гэхдээ өмнөх сонгуульд ийм тохиолдол гарч байгаагүй гэнэ. Ямартай ч, одоогийн нөхцөлд Хиллари Клинтон эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас сонгуулийн тулаанаас нэрээ татах магадлал тун өндөр байгаа бөгөөд зарим ажиглагчид аль хэдийнэ түүний оронд нэр дэвших эрхэм хэн байхыг таамаглаж эхэлсэн байна. Тэдний нэрлэж буйгаар хамгийн боломжит хэд хэдэн хувилбар бий аж. Үүнд, сенатч Тим Каине, нам доторх сунгаанд өрсөлдсөн сенатч Берни Сандерс, одоогийн дэд Ерөнхийлөгч Иосеф Байден нарын нэр багтжээ. Одоогоор нөхцөл байдлыг тааварлахад бэрх байгаа ч, Хиллари эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас нэрээ татвал Ардчилсан намаас өөр хүн нэр дэвших бололтой.

Оросын нийт сонгогчдын
0.05 хувь нь саналаа өгчээ

ОХУ-ын нийт сонгогчдын 0.05 хувь нь Төрийн Думын сонгуульд саналаа урьдчилан өгсөн тухай тус улсын Сонгуулийн Төв комиссын дарга Элла Памфилова өчигдөр мэдэгдлээ. Өчигдрийн байдлаар нийт сонгогчдын 0.05 хувь нь буюу 63766 хүн саналаа урьдчилж өгчээ. Саналаа өгсөн хүмүүсийн ихэнхи нь алслагдсан болон хүрч очиход бэрх бүс нутгийн иргэд байжээ. Түүнээс гадна, үерт нэрвэгдээд буй Приморийн хязгаарын найман бүсэд оршин суугаа 20 мянга орчим иргэд өнөөдөр саналаа урьдчилан

өгөх юм байна. Тэрбээр цааш нь хэлэхдээ, ажиглагчдыг бүртгэх хугацаа өчигдрөөр дуусгавар болж байгааг улс төрийн намуудад сануулсан байна. ОХУ-ын Төрийн Думын ээлжит сонгууль холимог тогтоолоогоор ирэх нам гарат болох бөгөөд 225 депутатыг намын жагсаалтаар, 225 депутатыг нэг мандаттай тойргуудаас сонгох ажээ. Мөн өдөр тус улсын 39 бүс нутагт орон нутгийн хурлын сонгууль болох бол холбооны долоон субъектэд удирдах албан тушаалтнуудыг шууд сонгох сонгууль болно.

Лалын шашинт
эмэгтэйг
шатаахыг
завджээ

АНУ-ын Нью Йорк мужийн Манхаттан хотын тавдугаар гудамжинд байрлах тансаг зэрэглэлийн гоо сайхны төвийн өмнө нэгэн ноцтой хэрэг гарчээ. Гивлүүр өмсч нүүрээ халхалсан эмэгтэй тухайн хэсэгт явж байхад нь нэгэн этгээд гэнэт хувцсанд нь гал тавьж, амьдаар нь шатаахыг завдсан байна. Одоогоор цагдаагийн байгууллага хэргийн газрын хяналтын камерын бичлэгийн дагуу хэрэгтнийг эрэн сурвалжилж эхэлжээ. Хохилогч эмэгтэйн мэдүүлснээр түүнийг гудамжаар алхаж байтал гэнэт л хувцас нь шатаж эхэлсэн байна. Хуулийнхан энэ удаагийн хэргийг лалын шашинтнуудыг үзэн ядагчид үйлдсэн хэмээн үзэж, шалгалтын ажлыг эхлүүлж, хотын иргэдийг тусалж дэмжихийг уриалжээ. Лалын шашинтнууд барууны орнуудад терроризмын хэрэг үйлдэх болсонтой холбоотойгоор америкт мөн шашныг үзэн ядах үзэл суртал хүчтэй дэлгэрэх болсон байна.

Францын өмнө Марселлд зангуугаа хаян зогсч буй дэлхийн хамгийн том “Harmony of the Seas” хөлөгт зорчигч тээвэрлэх сургуулиг хийгдэж, энэ үеэр аврах завь далай руу унан хүний амь нас хохирчээ. Тодруулбал, хөлгийн багийн гишүүн 42 настай филиппиний иргэн амиа алдаж, дөрвөн хүн гэмтэж бэртсэн байна. Таван хүн суулгасан аврах завь хөлгийн гавцангаас буюу 10 метрийн өндрөөс далай руу унасан байна. Гэмтсэн хүмүүсийн гурав нь филиппин, нэг нь

Энэтхэгийн иргэн ажээ. Тэдний хоёрынх нь биеийн байдал туйлын хүнд байгаа юм байна. АНУ-ын Флорида мужид байрлах төв нь байрлах “Royal Caribbean International” байгууллагад дэлхийн хамгийн том хөлөг онгоц харьяалагддаг юм. Тус хөлөг энэ оны тавдугаар сараас иргэдэд үйлчилж эхэлсэн байдаг. Хөлгийн өргөн нь 66 метр, урт нь Парисын Эйффелийн цамхагаас 50 метрээр их буюу 362 метр бөгөөд одоогоор дэлхийн дээрх хамгийн том хөлөг онгоцонд тооцогдож байна.

MMINFO

ТАЛ НУТГИЙН ЦАХИМ МЭДЭЭЛЭЛ

MMINFO АПП

Тал нутгийн өдөр тутмын
мэдээ мэдээлэл таны гарт...TATAХ
PLAY STORETATAХ
APP STORE

Нөлөөт толь

Н.ПУНЦАГБОЛД

Манжин байхад махаар яах вэ, Манж байхад Монголоор яах вэ гэдэг үг байдаг даа. Түүнтэй төстэй нэг үгийг УИХ-ын гишүүн Б.Батзориг хэлчихсэн. Юу гэхээр, хөшөө байхад хүүхдийн эмч, цагдаагаар яах вэ гэсэн маягтай. Яг тэгж тус тас хэлээгүй ч цаагуураа утга учрыг нь гүн гүнзгий ухвал иймэрхүү хэлцгэй ойролцоо байж болохоор байгаа юм. Мань хүн Баянзүрх дүүргийн Засаг даргаар ажиллаж байхдаа Чулуун овоо орчимд арслан, нохойны хөшөө

Гэрэл зургийг Г.АРГУУЖИН

барилуагүй юу. Тухайн үедээ тэрбум төгрөгөөр туйлсан гээд л хэвлэлийнхэн шуугиад байлаа. Харин мань хүн нэгэн нэвтрүүлэгт оролцох үеэрээ энэ хөшөөнийхөө цаад нарийн учрыг тайлж, үнэ өртгийг нь ч хэлж. Үнэ нь тийм ч их биш, 280-хан сая юм билээ, хөөрхий. Тэгээд Баянзүрх дүүргийн шүтээн нь цагаан арслан. Баянзүрх хайрхны савдаг нь нохой юм гэсэн. Ингээд л арслан, банхарын хөшөө барихаар шийдэхгүй юу. Тэгэхдээ бас лам хуваргаас асууж, зөвлөлдсөн юм билээ. Гол нь тэр хөшөөг хөшөө гэдэг талаас нь биш шүтээн гэж харах ёстойг бас захисан. Өнөөдрийг хүртэл бидний хийгээд байгаа гол алдаа бол шүтээнийг хөшөө гэж хараад байгаад л байна.

За тэгээд, энэхүү шүтээнийг 280-хан сая төгрөгт багтаан барьсныдараа Баянзүрх дүүрэгт гэмт хэргийн гаралт багассан гэж байгаа. Хамгийн чухал нь хүүхдийн эндэгдэл буурчээ. Үүнийг бүр судалгаагаар

тогтоосон гэж байгаа юм. Зарим нэг сайдын хажууд эрхэм гишүүн бүр судалгаатай юм ярьж байгаа шүү. Энэ яриаг цаагуур нь ухаад үзвэл хөшөө байхад цагдаа, хүүхдийн эмчээр дутахгүй гэсэн далд утгыг илэрхийлж байна гэж мунхаглаад байна. Дээрээс нь Б.Батзориг гишүүний хэрэгжүүлсэн энэ ариун ажлыг дүүргийн Засаг дарга болгон үлгэр дуурайлал болгмоор байна. Хотын дарга ч гэсэн ялгаагүй. Сонгинохайрхан дүүрэг өнөөдөр гэмт хэргийн гаралтаараа нийслэлдээ дээгүүрт давхидаг. Хүүхдийн эндэгдэл ч ялгаагүй. Учир нь олон хүн амтай. Тэгвэл энэ мэт сөрөг үр дагаварыг бууруулахын тулд Сонгинохайрхан уулынхаа савдгийн хөшөөг Нэгдүгээр хороолол орчимд барьчихгүй юу. Сонгинохайрхан уулын савдаг нь архинд дуртай хөх өвгөн байдаг юм гэнэ билээ.

Тэгэхээр архи шимэн суугаа урт сахалтай, хөх өвгөний хөшөө барьчихвал гэмт

хэргийн гаралт аяндаа буураад болно. Хангарьд шувууны сүрлэг сайхан шүтээн барихад бол тэрбумхан төгрөг үнэхээр багдана. Тэгэхээр 2-3 тэрбумыг цацаад, хүн бүр шүтчихээр шүтээн барьчихаач дээ, хотын дарга аа. Аль хэдийнэ Баянзүрх дүүрэгт шүтээнээ босгоод, дараа нь гэмт хэрэг буураад, хүүхдийн эндэгдэл багассан нь судалгаагаар нотлогдчихоод байхад ийм сайн жишгийг улсад хэрэгжүүлэхгүй яваад байгааг л гайхаад байна. Манай хотын дарга С.Батболд баар, цэнгээний газрын хаах цагийг 00:00 цаг болгож чадаж байгаа юм чинь Б.Батзориг гишүүний туршлагыг бол олхон өлгөж авах байлгүй дээ. Эрхэм дарга нар минь, хүүхдийн эндэгдэл бууруулах гэж эмч нараа цаг наргүй ажиллуулж, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид мөнгө зараад юу хийнэ. Гэмт хэрэгтэй тэмцэнэ гээд л хэдэн цагдаагийнхаа үйлийг үзэж яана. Зүгээр л ахиухан мөнгө зараад, томхон шүтээн барьчих. Баянзүрхийн шүтээнээс илүү томыг барьчихвал гэмт хэрэг буурах биш бүр алга болох ч юм бил үү, хэн мэдлээ.

шүү. Тэрбумыг зарсан ч болно. Хангарьд шувууны сүрлэг сайхан шүтээн барихад бол тэрбумхан төгрөг үнэхээр багдана. Тэгэхээр 2-3 тэрбумыг цацаад, хүн бүр шүтчихээр шүтээн барьчихаач дээ, хотын дарга аа. Аль хэдийнэ Баянзүрх дүүрэгт шүтээнээ босгоод, дараа нь гэмт хэрэг буураад, хүүхдийн эндэгдэл багассан нь судалгаагаар нотлогдчихоод байхад ийм сайн жишгийг улсад хэрэгжүүлэхгүй яваад байгааг л гайхаад байна. Манай хотын дарга С.Батболд баар, цэнгээний газрын хаах цагийг 00:00 цаг болгож чадаж байгаа юм чинь Б.Батзориг гишүүний туршлагыг бол олхон өлгөж авах байлгүй дээ. Эрхэм дарга нар минь, хүүхдийн эндэгдэл бууруулах гэж эмч нараа цаг наргүй ажиллуулж, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид мөнгө зараад юу хийнэ. Гэмт хэрэгтэй тэмцэнэ гээд л хэдэн цагдаагийнхаа үйлийг үзэж яана. Зүгээр л ахиухан мөнгө зараад, томхон шүтээн барьчих. Баянзүрхийн шүтээнээс илүү томыг барьчихвал гэмт хэрэг буурах биш бүр алга болох ч юм бил үү, хэн мэдлээ.

STRESS

Дүүрэг болгон савдгийнхаа

ШҮТЭЭНИЙГ БОСГОЧИХООЧ...

Улаанбаатарт:

Маргааш
Өдөр -9
Шөнө -1

Нөгөөдөр
Өдөр -9
Шөнө -4

Өдрийн зурхай

Намрын дунд улаагчин тахиа сарын Нэг цагаан мэнгэтэй Цагаан хулгана өдөр. Бархасбадь гараг

Үс засуулбал:
Эд, мал арвидна
Наран ургах, шингэх:
06:35 - 19:07

Өдрийн өнгө: Тухайн өдөр бич жилтнээ аливаа үйлийг хийхэд эерэг сайн ба үхэр, луу, хонь, нохой жилтнээ сөрөг туу нөлөөтэй тул элдэв үйлд хяналттай хандаж, бие энхрийлүүштэй. Эл өдөр хууль цааз гаргах, батлах, хэрэглэх, хулгай дээрлийг нотхотгох, гэлтнийг шийтгэх, мал адегус нотхруулах, угаал үйлдэх, хүүхэд үрчлэн авах, урлан бүтээхэд сайн. Улааны үйл, төлөг тавих, морь уралдахад туу. Өдрийн сайн цаг нь хулгана, үхэр, туулай, морь, бич, тахиа болно. Хол газар яваар одогод зүүн урагш төрөө гаргавал зохистой. Үс шинээр үргээлгэх буюу засуулбал эд, мал арвидна.

ДУУЛГАХ СОНИН

Загвар өмсөгч Н.Ану ХАТАН ХААНЫ ТӨЛӨӨ ӨРСӨЛДӨНӨ

“MISS TOURISM QUEEN INTERNATIONAL” тэмцээн Хятадын Аялал жуулчлалын шинэлэг бүс болгон хөгжүүлж буй Пинь Янь хотод энэ сарын 12-нд эхэллээ. Тус тэмцээнд эх орноо төлөөлөн Загвар өмсөгч, мисс Н.Ану оролцож байна. Тэрбээр Азийн супер модель бөгөөд эх орноо төлөөлж Дэлхийн миссийн тэмцээнд оролцож байсан туршлагатай нэгэн. Энэхүү тэмцээнд 2007 онд манай улсаас анх удаа загвар өмсөгч, мисс Г.Оюунгэрэл оролцож Ази тивийг

төлөөлсөн шагналт байранд шалгарч “Азийн хатан хаан” хэмээх өргөмжлөл хүртсэн билээ. “MISS TOURISM QUEEN INTERNATIONAL” тэмцээн нь нэг үндсэн ялагчаас гадна таван тивийн төлөөлөл болгож таван бүсгүйг тивийн хатан хаанаар шалгаруулдаг онцлогтой юм. Мөн манай улсаас тэмцээний зохион байгуулагчдын урилгаар Азийн топ фэйшин фото зурагчин шагналт Ж.Батсайхан оролцогчдын зураг авалтын ажилд оролцож байгаа аж.

Бидэнд тохиолдсон

Рэнцэн Оюунгэрэл

Зургаан настнуудын паян дуусдаггүй билээ. “Ээжээ уржигдар гэдэг чинь хоёр хоногийн өмнөхийг хэлж байгаа юм бол гуржигдар гэж гурав, дөржигдөр гэж дөрөв, тавжигдар гэж тав, зуржигдар гэж зургаа хоногийн өмнөхийг хэлж болох юм байна тийм ээ” гэнэ ээ. Тэгээд л цаашаагаа должигдор, наймжигдар, есжигдөр, аржигдар гээд л явах юм байх өө гэдэг байгаа. Золигийн ч юмаа даа энэ хүүхдүүд.

АМЕРИКИЙН КИНО

Зөвлөх байгуулагч

Хамтран зохион байгуулагч

2016 оны 9 сарын 15-17
Тэнгис кино театрт
ахлаххороонд
1st floor, me
#AFSMongolia

АМЕРИКИЙН КИНО ӨДӨРЛӨГ 2016
ТЭНГИС КИНО ТЕАТРТ 2016.09.15-17-НЫ ХОРООНД
ЗОХИОГДОНО. ТАСАЛБАР ҮНЭГҮЙ

АМЕРИКИЙН КИНО
2016.09.15-нд
19:00 цагт

АМЕРИКИЙН КИНО
2016.09.16-нд
19:00 цагт

АМЕРИКИЙН КИНО
2016.09.16-нд
21:00 цагт

АМЕРИКИЙН КИНО
2016.09.17-нд
17:00 цагт

АМЕРИКИЙН КИНО
2016.09.17-нд
19:00 цагт